

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਸੁਰਭੀ ਸ਼ਰਮਾ

ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਾਰ

ਮੀਡੀਆ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮੀਡੀਆ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਾਏ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧੇਰੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਡੀਆ ਪੱਖਪਾਤ, ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਸੂਚਿਤ ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੀਡੀਆ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੀਵਰਡਸ: ਮੀਡੀਆ, ਰਾਏ, ਜਨ ਸੰਚਾਰ, ਲੋਕਫੋਰਟ, ਭਾਰਤ

1. ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦਰਪਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧੀਬੱਧ ਰਿਪੋਰਟ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ ਅੱਜ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਰਾਏ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੀਡੀਆ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਮੀਡੀਆ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।

ਬਦਲਦੇ ਮੀਡੀਆ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਥਾਰਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਧੇਰੇਤਰ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੀਡੀਆ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਥਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਮੀਡੀਆ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਮੀਡੀਆ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

2. ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚਾਅਤਮਿਕ ਰਾਇ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕਰਾਏ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ

ਸਾਂਝੇ ਵਿਚਾਰ, ਸਾਂਝੇ ਮਾਮਲੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਰਚਾ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਰਾਹੀਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ, ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਖਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਹਿਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕ ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਦੇ ਹਨ।

3. ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

3.1 ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ

ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜਿਕ ਜਨਤਾ ਦੀ ਰਾਏ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵਰੇਜ, ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਅਖਬਾਰ ਪੜਨ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਥੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਨਵੇਕਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨੀਤੀ-ਮੁਖੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

3.2 ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ

ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ, ਬਹਿਸਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿਜ਼ੁਅਲ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਓ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਪੀਲ ਅਕਸਰ ਇਸਨੂੰ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

3.3 ਡਿਜੀਟਲ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ

ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ, ਈਮੇਲਾਂ, ਸਟ੍ਰੀਮਿੰਗ ਵੀਡੀਓ, ਐਪਸ ਅਤੇ SMS ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਡੀਆ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਇਹ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਐਲਗੋਰਿਦਮ ਅਕਸਰ ਚੋਣਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

4. ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਰਾਏ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਚੋਣਾਂ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਫਰੇਮਿੰਗ ਸ਼ਾਸਨ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਲਿੰਗ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਪੈਟਰਨ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਬੰਧ, ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਦਬਾਅ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਕਈ ਵਾਰ ਚੋਣਵੇਂ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5. ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਅੱਜ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਹਿਮ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੀਡੀਏ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਫਿੱਕਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਵੀ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮੀਡੀਆ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੀ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਏਜੰਡਾ-ਅਧਾਰਤ ਸਮੱਗਰੀ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

6. ਵਿਧੀ

ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਖੋਜ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡੇਟਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਪੀਅਰ-ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਰਨਲਾਂ, ਖੋਜ ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

7. ਸਿੱਟਾ

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਦੋਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੱਖਪਾਤ, ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨੈਤਿਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੀਡੀਆ ਅਭਿਆਸ, ਅਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮੀਡੀਆ ਸਾਖਰਤਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇ।

ਹਵਾਲੇ

1. ਮੈਕਕੁਏਲ, ਡੀ. (2010). ਮੈਕਕੁਏਲ ਦਾ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਥਿਊਰੀ (6ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ). ਸੇਜ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼।

2. ਸੇਵਰਿਨ, ਡਬਲਯੂ. ਜੇ., ਅਤੇ ਟੈਂਕਾਰਡ, ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. (2014). ਸੰਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤ: ਮੂਲ, ਵਿਧੀਆਂ, ਅਤੇ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ। ਪੀਅਰਸਨ ਸਿੱਖਿਆ।
3. ਕੁਮਾਰ, ਕੇ. ਜੇ. (2013). ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ। ਜੈਕੋ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ।